

PADEREWSKI VRÁTÍ SE DO ŠVÝCAR

NEDALEKO malého a velice malebného městečka Morges stojí švýcarský domov světového pianisty a současného premiéra polské republiky, Ignáce Jana Paderewského, Rioud Bosson. Vody jezera Ženevského omývají jeho břehy. Krásné toto jezero fialových vln je možno spatřiti z pracovny Paderewského a za jasného dne pozorování měnící barvy vod ze žluté a zelené do nádherné na druhém břehu poskytuje jímavé duši umělcově osvícení i příjemné odpočinku zrakům. Hora Mont Blanc a jiní alpsí velikáni zvedají svá stále zasněžená temena v dálních a pohled na zasněžené pásmo hor, opředené bělavým dýmem par, poskytuje kontrast nádherné hře barev při západu slunce nad jezerem.

Zámek Paderewského patří ku nejkrásnějším ve Švýcarsku. Nevyravná se mnohým sice starobylostí, ale krásou a malebností, stejně jako útulností, všechny překoná. Zámek sám zbudován byl z bílého pískovce a jeho běl odráží se jasně v letních dnech od svěží zeleně obklopujících jej trávníků. Všechno, co duši může potěšit, nabrodáno bylo kolem tohoto švýcarského sídla polského pianisty, kterému vždy dával přednost před ostatními a nehyloval se sem povždy, kdykoliv cítil potřebu osvícení a odpočinku. Jeho americký domov v Californii má mnoho krás, avšak švýcarskému obydlí se nevyrovná.

V pozadí zámku nalézá se ovocný sad, skleník, vinice a park s ozdobnými stromy, v němž procházky jsou příjemným požitkem. Jsou zde také rozsáhlé slepičnický a zeleninářská zahrada paní Paderewské. Velké množství bernardinských psů, jejich Paderewský je zvláštním milovníkem, pobíhá volně po celém statečku. Jsou to psi čistě bernardinské rasy a Paderewský býval na ně velice hrdý, dokud zájem o ně neustoupil politickým starostem.

Jak svrchu pověděno, stateček tento poskytuje Paderewskému odpočinek a osvícení, kdykoli po něm zatouží. Paderewský získá kdy pracuje v této pohádkové říši, kterou vytvořil si na břehu jezera Ženevského. "Je tam tak krásná a obklopení tak příjemné, že člověk nemůže se té krásy dosti nasytit a nechce myslit vůbec na příležitost práce," vyprávěl Paderewský o tomto švýcarském domově americkému zpravodajci. "Chci-li pracovat, musím jít jinam, poněvadž tam je místo duševní rozkoše a práce pokazila by idylu. Mohu tam jenom odpočívat a hrát si s psy a baviti se hospodářstvím paní Paderewské."

Ale obyvatelé v okolních vilách svědčí, že zámek tento byl přece časem Paderewskému více nežli místem odpočinku. Někdy, zvláště za čistých a vlahých letních večerů, kdy měsíc rozlil po jezeře třepavé pruhy stříbra, rozhlaholilo se piano velkého mistra a vysílalo líbezný tony otevřeným oknem. Zvonkovité tony za často byly slyšeny až uprostřed jezera, jak neseny byly mírným vánkem veslařům na jezeře, kteří na ráz zastavili a naslechali v něm zanečený krásnou hudbu. Hudebníci prohlašují, že byl to poitek, který nebyl k zaplacení. Koncertní síň by jej poskytnouti nemohly.

Často jednalo se o improvizace, vytrysklé z duše mistrovsky náhle. Ale přes to, že mistr časem povolil hlas své lúsky a zasedl za měsíčních nocí k pianu, přece jenom hlavně na tomto svém záměcku odpočíval a léčil svoje nervy klidem a krásou. Přijížděl sem v minulosti vždy po velkých uměleckých cestách a jak sdělily kabelové zprávy v minulých dnech, má v úmyslu sem znovu se nehlítni, aby napravil si tu nervy, rozvrácené politickými starostmi, jež byly mu údělem od té chvíle, kdy navrátil se do rodné země s nadějí, že podaří se mu ji vyvésti ze zmatku. Unaven, znechucen politickými tahanicemi a churav, Paderewský chce se vrátiti do tohoto milého útulku, v němž strávil tolik nejšťastnějších svých hodin a také i — nejsmutnějších.

Zámek tento s krásným jeho okolím zakoupil Paderewski před lety pro svého syna — mrzáčka, který zemřel v roce 1901. Slavný pianista doufal zámek tímto připravit radost nešťastnému svému synku, kterému upřímně byl oddán. Když hoch zemřel na tomto záměcku, Paderewski odjel s úmyslem nikdy nevrátiti se do míst, které připomínaly mu tak truchlivé chvíle. Záměček nabídnut byl k prodeji a kupci vyskytl se dostatek, ale pianista na konce si vše rozmyslil. Bolest povolila a Paderewski znovu nechal zámek uopravit a jezdil sem na pravidelné návštěvy s paní Paderewskou každého roku.

Oba se tu oddávali svým zálibám. Právě se, že tisíce dolarů věnovali na různé záliby. V sadě mistr chová velké množství vzácných ovocných stromů, z nichž některé přivezeny byly z daleka a mají cenu až \$1.000. Ovoce, které nejde na tabuli mistrovi a jeho přátel, prodává se v trhu za vysoké ceny. Hrozny z jeho velkého skleníkového vinohradu prodávají se za 50 centů libra. Něco se jich zařizuje při výrobě vína na statečku. Toto víno Paderewski vozil s sebou na všech svých cestách. V jeho sklenících rostou květiny z celého globu a mnohé z nich jsou úplně cizími Evropě.

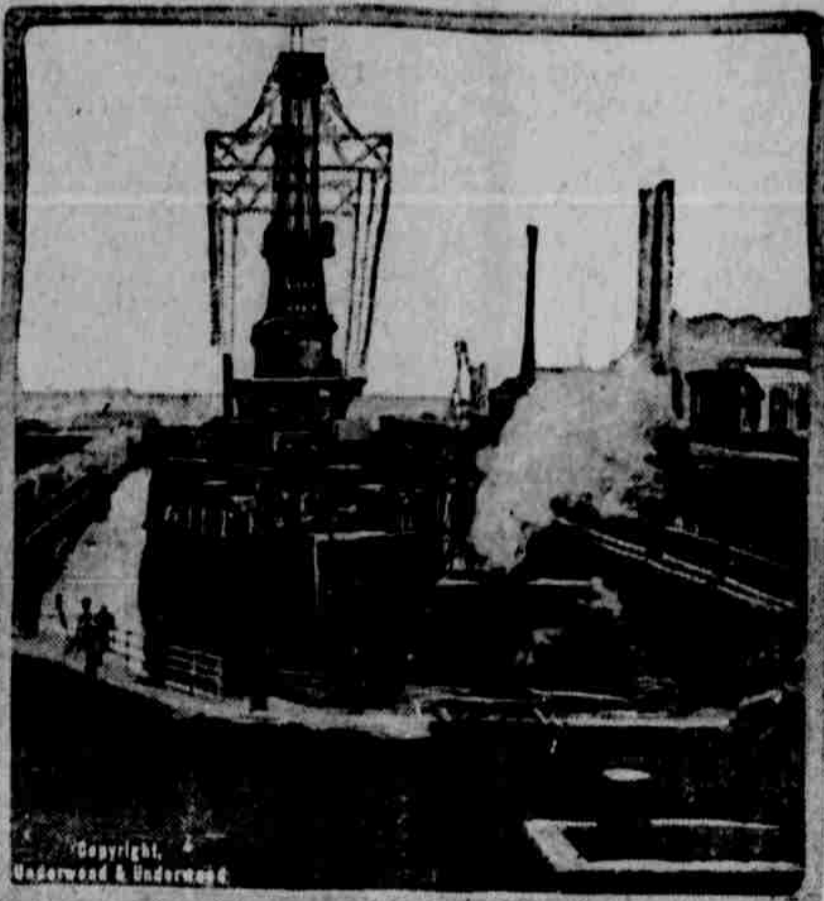
Paderewski pečuje o sad, vinohrad a skleník, kdežto paní Paderewská nalézá velké potěšení v pěstění slepic vzácných druhů. Z celého světa svezena byla sem drůbež, neboť paní Paderewská z každé výpravy se svým manželem do světa přivezla si některé druhy, jež v různých zemích se jí zalíbily. Nebylo před válkou jediné výstavní drůbeže ve Švýcarsku a ve Francii, aby paní Paderewská se na ni nepodílela několika exempláři ze svého chovu a nebylo téměř také jediné výstavní, aby nebyla získala na ní zvláštní cenu. Těchto cen má velké množství a jsou jeji zvláštní chloubou. Je zajímavé poznamenati, že mnoho těchto slepiček a kohoutků přivezli si manželé Paderewských také z Ameriky a několik týdnů před vypuknutím války zakoupili čtyři slepičky bílých Orpingtonek a jednoho kohoutka stejného druhu na drůbežnické farmě nedaleko Kansas City za \$7.600. Tehdy se o tom v amerických časopisech mnoho psalo jako o rekordní ceně za drůbež.

Záměček zbudován je v sluhu švýcarské renaissance známým nákladem Pouchem, jedním z ministrů Napoleona Prvního. Zámek tento státník měl v úmyslu stráviti svoje vybnanství, ale nežli stavba byla dokončena, zemřel. Po jeho smrti žila zde jeho vdova, vedvodkyně z Otranta, po ní pak její potomci tu bydleli až do chvíle, kdy zámek byl zakoupen pianistou.

V přízemku nachází se velká vstupní síň, kde nalézá se několik kulečníků, u kterých Paderewski rád čas tráví a které jsou jeho zálibou téměř takovou jako pianu. Výzdoba této síně je nádherná. Z této síně vedou vchody do síně hudební, přijímací a jídelen. V prvním poschodí nalézá se čtrnáct ložnic, Paderewského pracovna a malá hudební síň, kde mistr studuje nové skladby.

Celý vnitřek tvoří právě musem cenných uměleckých pokladů, krásných hudebních nástrojů a darů od ctitelů mistrových z celého světa. Mnoho je tu také památek, obrazů a uměleckých předmětů z milovaného Polska. Za války často bývalo tu živo, neboť uchýlovali se sem polští političtí uprchlíci. V poslední době, kdy mistr meškal v Polsku, zámek byl bez obyvatel, jsou spravován jen služebníci. Všechno však nasvědčuje tomu, že mistr brzy se sem vrátí. Brzy zase bude možno viděti pianistu v jeho sadě a paní Paderewskou u drůbeže a za krásných letních večerů zase budou plynouti zvuky pianu, rozehvělého pod dotekem jemných prstů velkého mistra, z otevřeného okna pracovny záměcku do tieha měsíčních nocí k potěšení srdce a duše veslařů a jejich pasažerů na jezeře.

Formální otevření suchých doků.



Pohled na nový Commonwealth suchý dok v Bostonu a bitevní loď Virginia při formálním otevření těchto suchých doků, jež jsou proslavovány za největší na světě.

STÁŘI NAŠICH
PRESIDENTŮ

PRESIDENT WILSON, kterému byly 28. prosince 63 roky, je nejstarším obyvatelem Bílého domu od dob presidenta Buchanan, který nastoupil úřad presidentský po dovršení šedesáti šesti let a odebral se na odpočinek v sedmdesátém roce svého věku. Z prvních našich osmi presidentů, z nichž až na dva všichni sloužili dvě hluty, šest vzdalo se služby po dovršení 65 let, a jeden z nich, Jackson, jedenáct dní před svým sedmdesátým rokem. První Adams šel z úřadu v 69 letech a Van Buren v 59. Z těchto osmi čtyři přežili 80. rok svého věku. Jeden žil přes 78 let a jiný přes 79 let. Washington jediný z nich nedožil se 70. roku svého věku. První Adams žil ještě dvalet pět let po vystoupení z úřadu a Jefferson, který zemřel stejného dne jako Adams, 4. července, 1826, v padesáté výročí nezávislosti, žil sedmáct let po vystoupení z úřadu. Monroe, který šel z úřadu v 67. roce svého věku, zemřel dne 4. července, 1831.

Od Jacksona žádný prezident s výjimkou Wilsona, Buchanan, Taylora a prvního Harrisona nedožil v Bílém domě po dovršení 61 roku. Ze všech, kteří sloužili v té době, deset šlo z úřadu před došlých 57 let a jenom dva přežili vystoupení z úřadu o dvalet. Žádný z nich nedošel osmdesátého roku svého věku a jenom pět z nich žilo déle než 70 let. Polk žil po vystoupení z úřadu jenom šest měsíců a zemřel v 54. roce svého věku, v mladším věku nežli kterýkoliv předcházející bývalý prezident. Málo presidentů v posledních padesáti letech žili tak dlouho, aby viděli tři své nástupce, a mnozí neviděli ani dvou, ačkoli Pierce dožil se čtyř.

Průměrný věk lidí v republice je nyní vyšší nežli v dobách, kdy republika naše byla mladou, ale u mužů veřejně činných nedošlo k zvýšení dožití věku. Úřad presidentský, ačkoli nikdy nebyl snadným, přece v minulosti neupínal tolik mysl jako v dobách přítomných. Napoleonské války poskytl Washingtonu, prvnímu Adamsovi, Jeffersonovi a Madisonovi dostatek starostí, ale přece jenom neznamenaly pro ně takové napětí jako poslední válka pro

presidenta Wilsona. Washington vždy nalezl si volné chvíle, aby mohl se odebrati na svůj stateček Mount Vernon, aby si oddechl a duševně osvícil. Také John Adams, Jefferson a Jackson popřáli si odpočinku, kdykoliv dostavovala se duševní únava. Všichni první presidenti žili poměrně klidně. Nebylo tu žádných telefonních a telegrafních depeší a také dopisů nebylo tak mnoho jako v přítomné době. Ani Polk nebyl tuze znepokojován telegrafickými depešemi, které poprvé byly vysílány z demokratické konvence v Baltimore v roce 1844.

Buchanan často zajížděl do svého domova ve Wheatland na trochu odpočinku a býval častým zjevem v letní době v Bedford Springs, kde pohyboval se bez jakéhokoliv doprovodu mezi ostatními jako prostý občan. Tehdy neměl nikdo potíží mluvit s prezidentem a Buchanan mluvil s každým, kdo jej zastavil a hovořiti si s ním přál.

Grant zajížděl v letních dobách do Long Branch, kterýžto resort stal se po té známým jako "letní kapitol". Cleveland, jeden z nejpilnějších amerických presidentů, který našel se věnovati osobní pozornost podrobnostem, jichž nemohl by si všimati žádný prezident nyní, rád zajížděl si do Buzzards Bay, aby si tu zarybářil. Roosevelt, který břemenem presidentských povinností zdál se snáší nejnásadněji, rád podnikal výlety. McKinley měl také rád pohyb ve volné přírodě a výlety do hor a lesů.

A konečně Bílý dům v minulosti nebyl tak pilně vyhledávaným místem a takovým úlem jako je nyní. Nebylo tu tolik úřadoven a tolik úředníků jako je nyní a tak bylo možno tu strávití také klidné chvíle. Dnes Bílý dům je velkým palácem s obchodními úřadovami nedaleko a parky v okolí jeho jsou otevřeny veřejnosti a tak prezident má malou příležitost k skutečnému odpočinku.

MALÁ ITALIE

ROSETO, okres Northampton, v historické holandské secei Pennsylvanie, je jediným městem ve Spojených Státech, které máže o sobě říci, že je 100 procent italským. A co více, většina přistěhovalců přišla sem z vesnice

stejného jména v Itálii, anebo jsou dítkami přistěhovalců z této vesnice.

Městská rada, všichni úředníci a všichni učitelé jsou italského původu. Na ulicích mluví se italsky, a soudu není třeba žádných tlumočnicků, poněvadž soudí, žalobce, obžalovaný a svědci jsou všichni Italové, a italského jazyka všude se používá téměř výhradně. V poštovní úřadovně americké známky možno zakoupiti od paní Carrossiové, správkyně pošty, která mluví pěkně italsky.

V roce 1884 Lorenzo Falcone o-pustil Roseto, svoji domovskou obec v Itálii, aby hledal štěstí v Americe. Přistál v New Yorku, kde seznámil se s jedním svým krajanem a o několik dní později poslán byl italskou opatrovatelnou práce do břidlicových lomů v Bangor, Penn. Měl dobré výdětky a posílal peníze domů, tak že za krátko další jeho příbuzní za ním přijeli. Získali si také práci v lomech a po čase poslali pro svoje rodiny. Zakoupili si pozemky v okolí lomů a zbudovali si na nich svoje domovy.

Kolonie vzrůstala a oběhody byly v ní zřizeny. Zřizena byla tu úřadovna pro prodej přeplavních lístků a další přistěhovalci byli získáni. Všichni přicházeli z Roseta v Itálii. Jiní sem zvaní nebyli. Italové zbudovali si tu vlastní kostel a síň a když osada dosáhla počtu 2.000 obyvatel, byla sepsána a podepsána petice, aby osada tato oddělena od města Bangor a dovoleno jí se inkorporovati.

Roseto leží v krajinně kopcovité a podobá se mnohým horským vesničkám v Itálii. Poněvadž vzrůstalo bez jakýchkoliv plánů, není tu rovných ulic. U každého obydlí nalézá se trochu prostory, kde obyvatelé chovají něco slepic a pěstují zeleninu. Jež chová téměř každá domácnost, volně popásají se po ulicích. Většina lidí je zaměstnána v lomech.

Starí mluví jenom italsky. Děti mluví sice italsky i anglicky, ale jejich italština často je lepší nežli angličtina. V osadě je osmiletá škola, jejíž principálem je Philipi Ronco. Předsedou školní rady je Domenico Sabatino. Dítěm dostává se dobrého vzdělání v anglickém jazyku. Osmi hořů z Roseta navštěvuje vyšší školu v Bangor a tři nalézájí se na universitě.

Z 500 mužů ve volebním věku jenom asi 150 je občanů Spojených Států. Italové sice mají zájem o občanství, ale naturalizační soud je vzdálen osmáct mil a shromáždí se se jenom jednou za šest měsíců. V posledních volbách 115 hlasů bylo vrženo pro starostu. Republikánský kandidát byl zvolen šedesáti sedmi hlasy. Republikánský kandidát v Roseto vítězí pravidelně.

Roseto za války učinilo záost své povinnosti. Padesát tři mladí muži z Roseta sloužili v armádě Spojených Států a tři z nich zemřeli na bojišti. Padesát jiných poslechlo volání do zbraně své domoviny a odebrali se do Italie, aby se hlásili ku svým praporům. Dvalet pět tisíc dolarů bylo upřáno na třetí a čtvrtou půjčku Svobody.

Ale "malá Italie" tato také podléhá amerikanisačnímu procesu. Zeptáte-li se hocha na ulici na jeho národnost, odpoví vám s jistotou dávkou pychy: "Jsem Americanem." Mladí tu a tam počínají mluvití mezi sebou anglicky, ačkoli v hovorě se starými užívají dosud mateřského jazyka. Osada má mnoho spolků a shorů různých podpůrných jednot italských i amerických. Žije po svém a obyvatelstvo je tu plně spokojeno.

"Vždyť jsme tu jako v Itálii", vypravují. "Hory tu máme, všichni se známe, z jednoho místa pocházíme, své zpěvy a tance jsme si sem přinesli a dobře se nám všem vede. Po Itálii netoužíme." Jenom něco málo z obyvatel tohoto městečka má v úmyslu odebrati se zpět do vlasti v přítích několika měsících. Za to ale očekávají mnozí svoje příbuzné z Italie. Po celou dobu války příliv nových přistěhovalců do této osady byl nepatrný. Noví přistěhovalci přinesou nové písně a nová vyprávění. Zajímavé je, že žádný cizonarodovec se dosud nepokusil usaditi se v této čisté italské osadě. Snad by mu tu nebylo volně, kdyby italskému jazyku nerozuměl.

JUAN FERNANDEZ

OSTROV Juan Fernandez, pojmenovaný po svém objeviteli, který přistál u něho se svou plachtou lodí v roce 1566 a vztýčil tu španělskou vlajku, je znám naším mládeží více nežli kterýkoliv jiný ostrov, poněvadž je dějištěm dobrodružství Robinsona Crusoe, o němž tak rádi četli jsme v dnech své mladosti a o němž se stejným zájmem čte dnešní mládež. Ostrov tento má také jméno Masa Tierra a leží asi 400 mil od pobřeží Chile, ku kterému zemi také přináležejí. Je dvanáct a půl míle dlouhý a pět mil široký ve své nejširší části, hornatý a malebný.

Evropské časopisy přinesly v posledních dnech nové zprávy o tomto ostrově, který stal se proslulým robinsonádou skotského námořníka Alexandra Selkirka, který strávil tu v odloučenosti od ostatního světa čtyři roky, od roku 1704 do roku 1709. Nové zprávy o ostrově podává paní Cecilie de Rodt, příbuzná náměce tohoto ostrova, kterého vedla sem také touha po dobrodružstvích.

Pisatelka líčí ostrov tento jako pravý pozemský ráj. V době svého objevení byl plný tuleňů. Fernandez je vyhubil a nasadil tu kozy, kterých bylo tu plno, když Selkirk prožíval tu svoje čtyři leta. Po odjezdu Selkirkova ostrov zůstal neobydlen až do roku 1750, kdy Španělé tu zřídili trestaneckou kolonii. V roce 1830 ostrov znovu byl opuštěn a po třiceti letech vláda chilská si jej přisvojila a oznámila, že jej pronajme. Dlouho to ale trvalo, nežli se přihlásil nájemník.

V roce 1877 Alfred de Rodt, Švýcar, rozhodl se žiti jako Robinson a stal se nájemcem tohoto ostrova za poplatek \$1.500 ročně. Zajímavé je, že tehdy se objevila pověst, že nájemníkem ostrova stal se rakouský arcivévoda Jan Orth, který tehdy záhadným způsobem zmizel. Alfred de Rodt nechal tyto pověsti v oběhu a chopil se tu práce. Začátky nebyly právě radostné. Od pobytu Španělů zmizely kozy, ale za to byla tu spousta krys, které bylo nutno hubiti.

Rodt po nějaké době zřídil si tu snesitelný domov, oženil se se Španělkou a vyechoval s ní pět zdárných dětí. Na ostrově mohl se usaditi každý rybář z povolání, který byl otem rodiny. Dostalo se každému něco půdy a pomoci ku zbudování obydlí. Alfred de Rodt zemřel dne 11. července 1905, ale jeho vdova a dítky dosud tu žijí.

Po Selkirkovi možno na ostrově naléztí ještě stopy, jež novými obyvateli jsou pečlivě ošetřovány. Je to jeskyně o dvou místnostech s křemem. Ostatní památky po tomto prvním Robinsonovi uloženy byly v museu edinburském. Obyvatelé ostrova tohoto, přes to, že žijí odloučeně od ostatního světa a dostávají poštu jednou za dva měsíce, žijí tu spokojeně a klidně.

Dlouhý dopis.

Pepička: "Mafko, vy jste od svého milence dostala šestnáct stránek dlouhý dopis! Prosím vás, co vám v něm psal?"
Mafenka: "Píše mi, no zkrátka, že mne miluje."

Deštník.

"Paní se dáva poroučet, abyste jí poslala ten deštník, který vám před šesti týdny byla zapůjčila."
"Se ví ochotou, milé dítě, tu ho máš. Nemohla jsem ho až do dneška odnést, protože stále pralo."

Baltičtí delegáti při mírovém jednání s bolševiky.



Oznamuje se, že Estonsko se téměř dohodlo s bolševiky na mírových podmínkách. Na obrázku našem spatřujeme delegáty baltických států a sovětského Ruska při konferenci v Dorpatu.